

KANTAR PUBLIC

Onderzoek spelersvoorkeuren 2022

Een onderzoek naar online gokken

Manuel Kaal, Lisanne van Thiel

20 juni 2022

244411056

Inleiding

Na de opening van de online kansspelmarkt op 1 oktober 2021 is de hoeveelheid reclame voor kansspelen enorm toegenomen. De Minister voor Rechtsbescherming heeft laten weten verdere beperkingen aan reclame voor risicovolle kansspelen te gaan stellen, om zo kwetsbare groepen beter te beschermen. Op dit moment wordt in dat kader een verbod op ongerichte reclame uitgewerkt.

Om goed in kaart te kunnen brengen wat de mogelijkheden zijn voor een verbod en op welke aspecten met name gelet moet worden, is het van belang dat er informatie is over spelersvoorkeuren en de invloed van reclame daarbij. Op de volgende pagina's vindt u de resultaten van het onderzoek hiernaar.

De resultaten zijn op hoofdlijnen beschreven en waar relevant wordt er een vermelding gemaakt van significante verschillen tussen bepaalde groepen naar bepaalde achtergrondkenmerken. Om het overzicht en de begrijpelijkheid van het rapport te bewaren worden niet alle significante verschillen vermeld.

Samenvatting (1/2)

Algemeen

- Meer dan de helft van de Nederlanders doet mee aan kansspelen. Het overgrote deel daarvan doet mee aan loterijen, een veel kleiner deel neemt deel aan (online) sportweddenschappen en (online) casinospelen.
- De belangrijkste reden om online deel te nemen aan kansspelen is dat het gemakkelijk en snel is. Daarnaast zijn de inzet van lage bedragen, de spanning, de prijzen die er te winnen zijn en de ontspanning van belang.

Reclame bekendheid en gebruik

- Holland Casino en de TOTO zijn veruit de bekendste aanbieders van online kansspelen. Jack's Casino (35%), Betcity (27%) en Tombola (19%) volgen op gepaste afstand.
- Veruit de meeste mensen kennen reclames voor online kansspelen via reclameblokken op de televisie. Dat geldt voornamelijk rondom voetbalwedstrijden en voetbalpraatprogramma's. Bijna de helft van de Nederlanders die online kansspelaanbieders kent, heeft (daar) onlangs reclame van de TOTO gezien, gehoord of gelezen.
- Van alle Nederlanders die bekend zijn met één of meer aanbieders van online kansspelen, heeft één op de tien in de afgelopen 6 maanden tenminste één keer deelgenomen. Meer dan een vijfde van alle Nederlanders die de afgelopen zes maanden deelnam aan online kansspelen, speelde tenminste wekelijks en gaf daarbij gemiddeld 78 euro per maand uit.
- Een derde van de huidige deelnemers is ongeveer zes maanden geleden (begin 2022) gestart met het deelnemen aan online kansspelen.

Samenvatting (2/2)

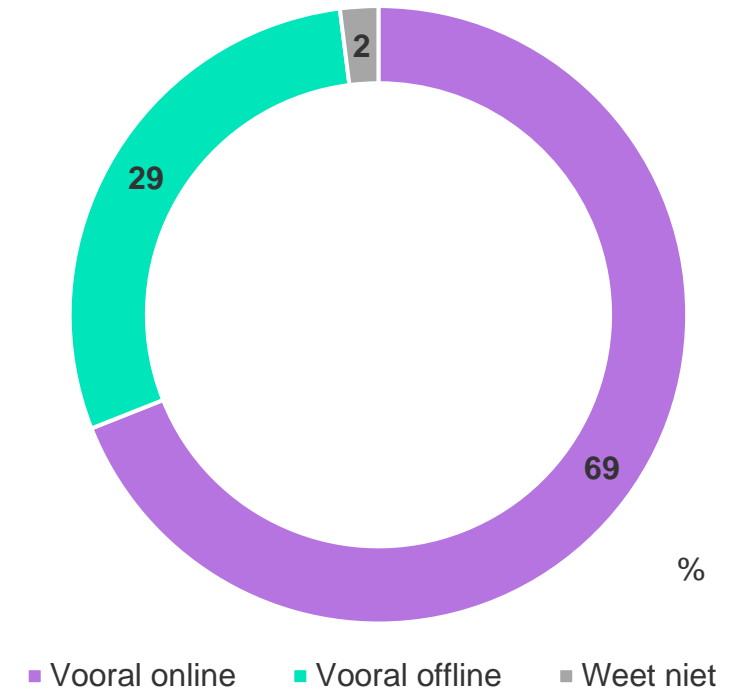
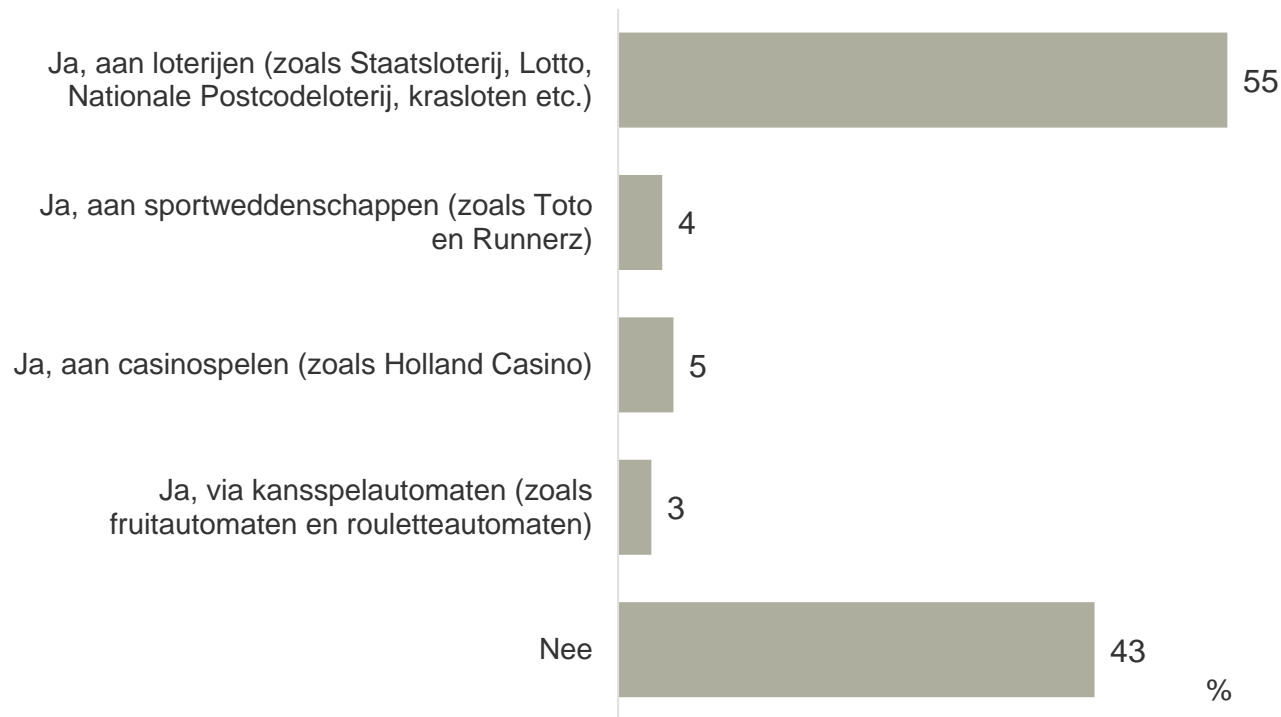
Houding

- Het merendeel van de Nederlanders die reclames voor online kansspelen heeft gezien vindt het duidelijk wat de reclame wil zeggen, maar zij vinden de reclames ook vaak irritant en misleidend. Meer jongeren (18 – 33 jaar) dan ouderen (64 jaar of ouder) vinden de reclames voor online kansspelen leuk om te zien. De reclame wekt voor ongeveer een derde van de jongeren ook vaker de interesse om te gaan gokken. Een vijfde tot een kwart van de jongeren ervaart de reclame als uitnodigend om (weer) te gaan spelen.
- Meer dan de helft van de huidige deelnemers aan online kansspelen vindt dat er meer moet worden gedaan om de deelnemer bewust te maken van de risico's van gokken. Daarbij denken de deelnemers voornamelijk aan inzicht geven in het gebruik of een verplichte cursus.
- Meer dan vier op de tien Nederlanders hebben sinds de opening van de online kansspelmarkt een negatiever beeld van de gokbranche.
- Ongeveer de helft van de Nederlanders is over het algemeen genomen (zeer) ontevreden over de legalisering van online aanbieders van gokken.
- Een grote meerderheid van de bevolking vindt dat online kansspelen de kans op gokverslaving bevorderen, dat door reclames de drempel om te gokken erg laag wordt gemaakt en dat reclames mensen onnodig aanzetten tot online gokken. Een groot aandeel wil daarom meer voorlichting over gokken en vindt dat de overheid deelname aan risicovolle kansspelen zou moeten beperken. Jongeren vinden dat in meerderheid ook, al zij het iets minder uitgesproken.

1 Resultaten

Meer dan de helft van de Nederlanders deed afgelopen 12 maanden mee aan kansspelen. Het overgrote deel daarvan doet mee aan loterijen, een veel kleiner deel neemt deel aan (online) sportweddenschappen en (online) casinospelen

- Sportweddenschappen en casinospelen zijn vooral populair onder jongeren (18-23 jaar: 13% SW en 7% OC) en de groep daarboven (24–33 jaar: 7% SW en 11% OC) .

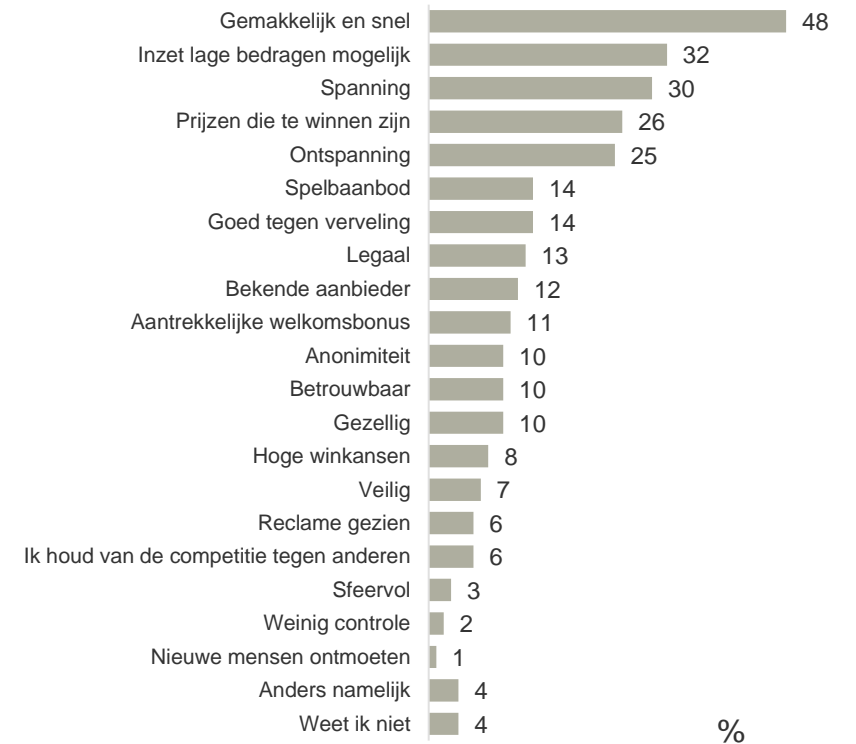
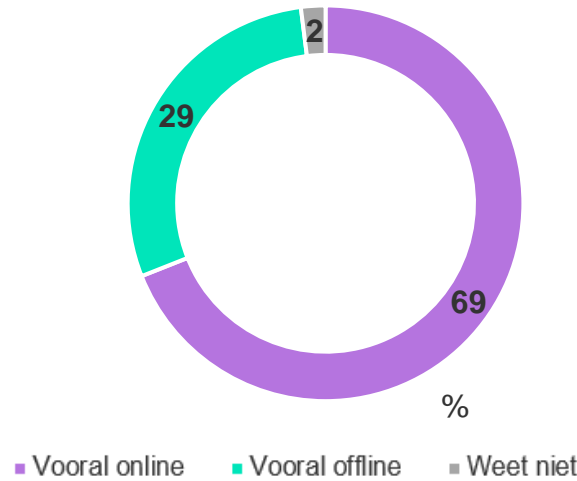
Heeft u de afgelopen 12 maanden wel eens deelgenomen aan kansspelen? Basis: n=2.534

Doet u vooral online of offline mee aan deze kansspelen? Basis: n=203 (respondenten die afgelopen 12 maanden aan sportweddenschappen en casinospelen hebben deelgenomen)

SW = sportweddenschappen
OC = online casinospelen

De belangrijkste reden om online deel te nemen aan kansspelen is dat het gemakkelijk en snel is. Daarnaast zijn de inzet van lage bedragen, de spanning, de prijzen die er te winnen zijn en de ontspanning van belang

- Voor offline kansspelen zijn vooral de fysieke locatie van belang en de gezelligheid van belang. Het is daarnaast ook een vorm van ontspanning en het is sfeervol.

Waarom doet u vooral offline mee aan deze kansspelen? (L) Basis: n=60 (respondenten die afgelopen 12 maanden vooral aan offline sportwedenschappen en casinospelen hebben deelgenomen)
 Waarom doet u vooral online mee aan deze kansspelen? (R) Basis: n=140 (respondenten die afgelopen 12 maanden vooral aan online sportwedenschappen en casinospelen hebben deelgenomen)

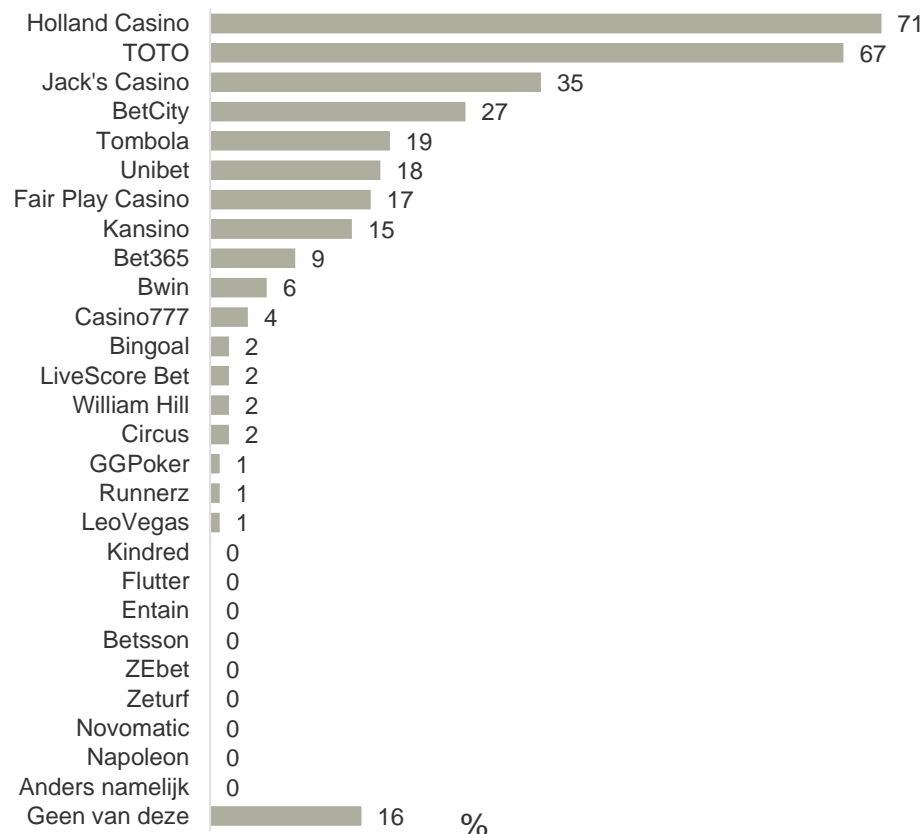

Holland Casino en de TOTO zijn (geholpen) veruit de bekendste aanbieders van online kansspelen

- Jack's Casino (35%) en Betcity (27%) volgen op gepaste afstand.

Geslacht

Mannen kennen meer aanbieders van online kansspelen dan vrouwen.

Leeftijd

Nederlanders tussen de 18 en 43 jaar kennen meer aanbieders van online kansspelen dan oudere Nederlanders.

Opleiding

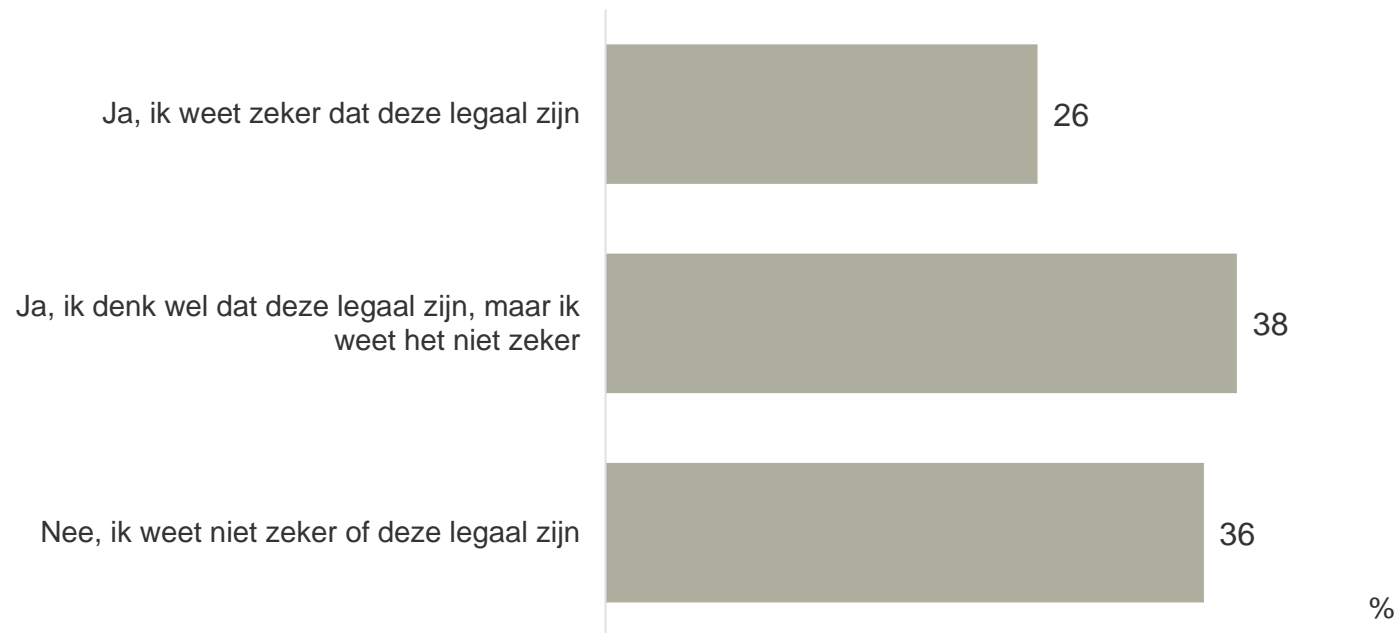
Meer hoger opgeleiden kennen meer aanbieders van online kansspelen vergeleken met Nederlanders die middelbaar- of laagopgeleid zijn.

Hieronder staat een aantal online aanbieders van gokken. Kunt u aangeven welke van onderstaande aanbieders u kent, al is het maar van naam? Basis: n=2.534

Ongeveer een kwart van de Nederlanders die aanbieders van online kansspelen kent, weet zeker dat deze legaal zijn, bijna vier op de tien denken wel dat deze legaal zijn, maar weten dat niet zeker, een derde weet niet zeker of de aanbieders legaal zijn

- Over het algemeen weten jongeren (18 – 33 jaar) iets vaker of aanbieders legaal zijn dan ouderen. Dit houdt verband met het feit dat deelnemers aan online kansspelen ook vaker jonger zijn.

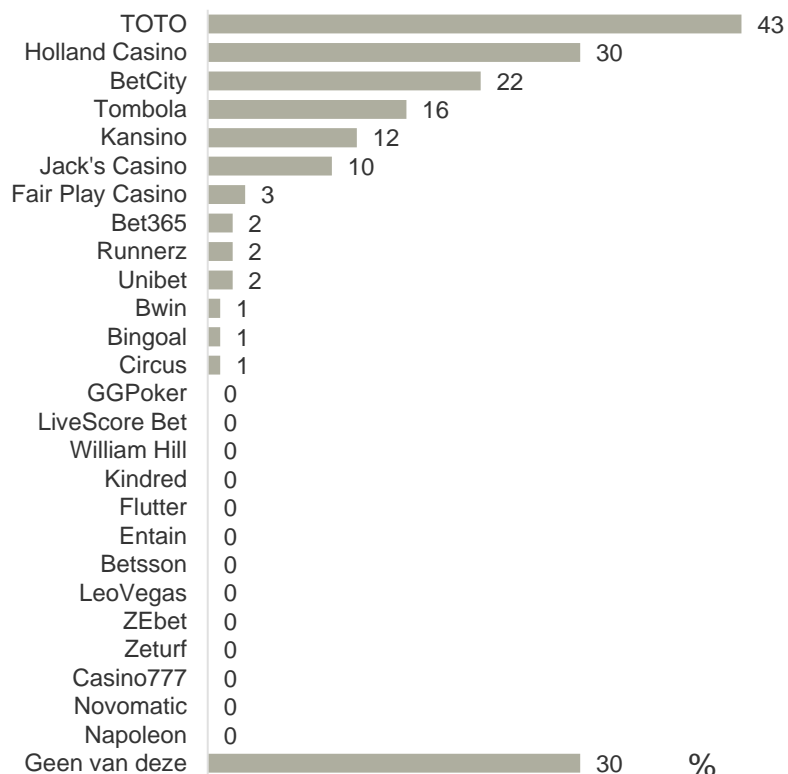
Weet u of de online aanbieders van gokken waar u bekend mee bent legaal zijn?

Weet u of de online aanbieders van gokken waar u bekend mee bent legaal zijn? Basis: n=2.131

Bijna de helft van de Nederlanders die online kansspelaanbieders kent, heeft onlangs reclame van de TOTO gezien, gehoord of gelezen

- Maar ook reclames van Holland Casino (30%), BetCity (22%), Tombola (16%), Kansino (12%) en Jack's Casino (10%) worden vaak herkend.

Leeftijd

24 tot 33-jarigen herkennen vooral vaker reclames van TOTO.

Het gaat om de volgende herkenningcijfers per leeftijdsgroep:

18 – 23 jaar: 45%

24 – 33 jaar: 55%

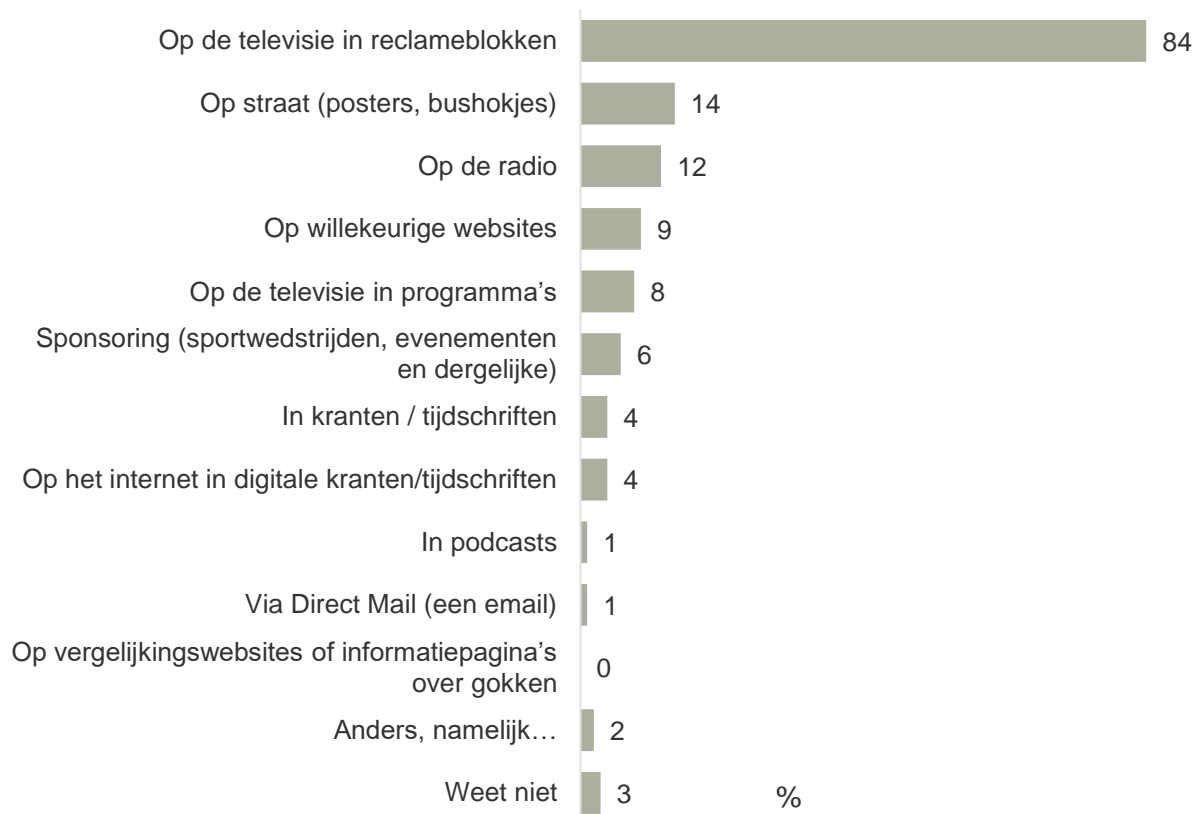
34 – 43 jaar: 48%

44 – 53 jaar: 47%

Als u denkt aan online aanbieders van gokken, voor welke aanbieder(s) heeft u dan onlangs reclame gezien, gehoord of gelezen? Basis: n=2.131

Veruit de meeste mensen kennen reclames voor online kansspelen via reclameblokken op de televisie

U heeft aangegeven reclame gezien, gehoord of gelezen te hebben over online aanbieders van gokken. Kunt u aangeven waar u die reclame heeft gezien of gehoord?

Leeftijd

Nederlanders tussen de 18 en 23 jaar kennen aanbieders van online kansspelen wat vaker via reclame op straat (23%), via willekeurige websites (13%) of via sponsoring van bepaalde (sport)evenementen (9%) dan de rest van de leeftijdsgroepen.

Opleiding

Hoger opgeleiden herkennen vaker dan middelbaar- of lager opgeleiden reclames voor online gokken op straat (20% vs. 7% laag opgeleid).

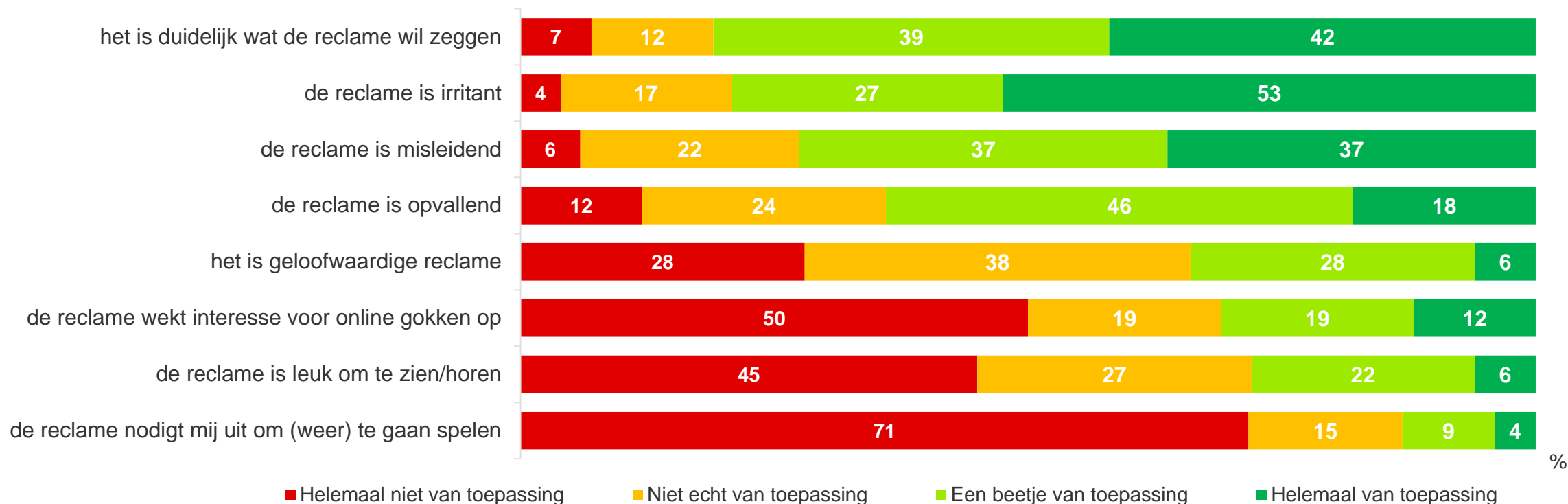
U heeft aangegeven reclame gezien, gehoord of gelezen te hebben over online aanbieders van gokken. Kunt u aangeven waar u die reclame heeft gezien of gehoord? Basis: n=1.491

Het merendeel van de Nederlanders die reclame voor online kansspelen heeft gezien vindt het duidelijk wat de reclame wil zeggen, maar zij vinden de reclames ook vaak irritant en misleidend

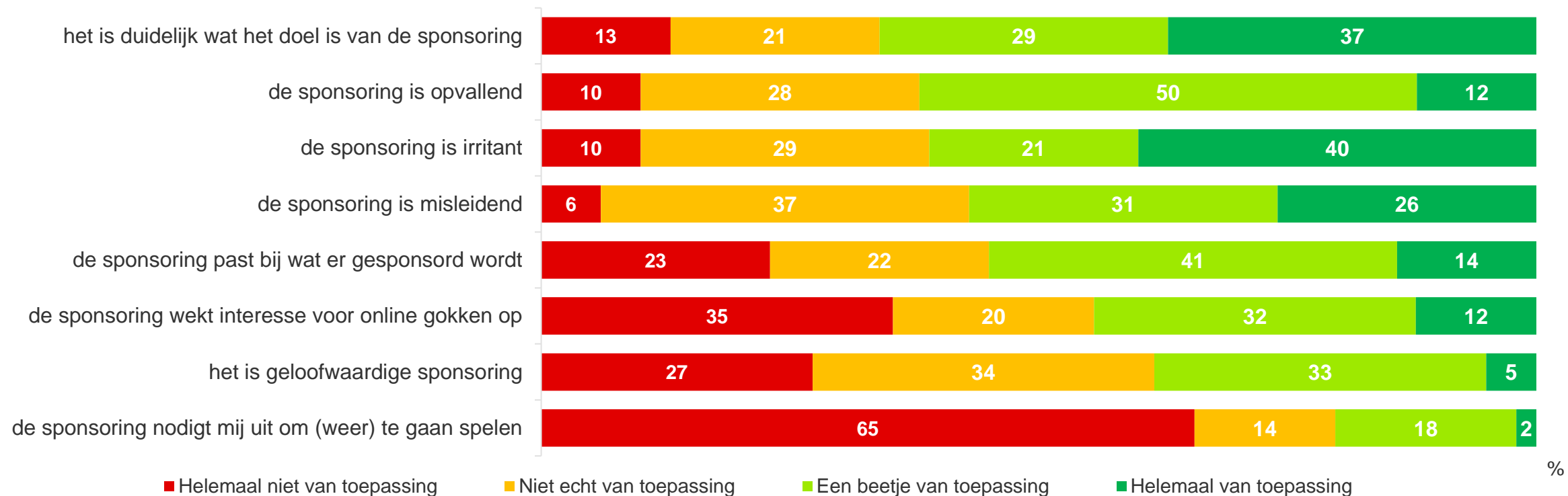
Leeftijd

Meer jongeren (18 – 33 jaar) dan ouderen (64 jaar of ouder) vinden de reclames voor online kansspelen leuk om te zien. De reclame wekt voor ongeveer een derde van jongeren ook vaker de interesse om te gaan gokken. Een vijfde tot een kwart van de jongeren ervaart de reclame als uitnodigend om (weer) te gaan spelen.

We willen u nu vragen de reclame voor online aanbieders van gokken te beoordelen op een aantal aspecten. In hoeverre zijn de volgende aspecten volgens u van toepassing op de reclame? Basis: n=1.491

Het merendeel van de Nederlanders die sponsoring voor online kansspelen heeft gezien, vindt het duidelijk wat het doel van de sponsoring is, maar zij vinden de sponsoring ook vaak opvallend, irritant en misleidend

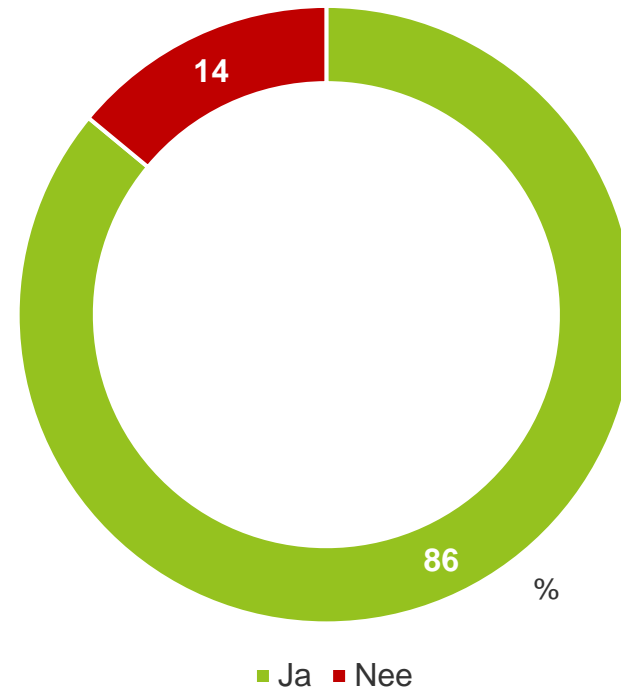
%

We willen u nu vragen de sponsoring (van bijvoorbeeld sportwedstrijden/evenementen) van online aanbieders van gokken te beoordelen op een aantal aspecten. In hoeverre zijn de volgende aspecten volgens u van toepassing op de sponsoring? Basis: n=91

Meer dan vier op de vijf Nederlanders vinden dat sponsoring van sportevenementen of sportwedstrijden onder de vorm van reclame valt

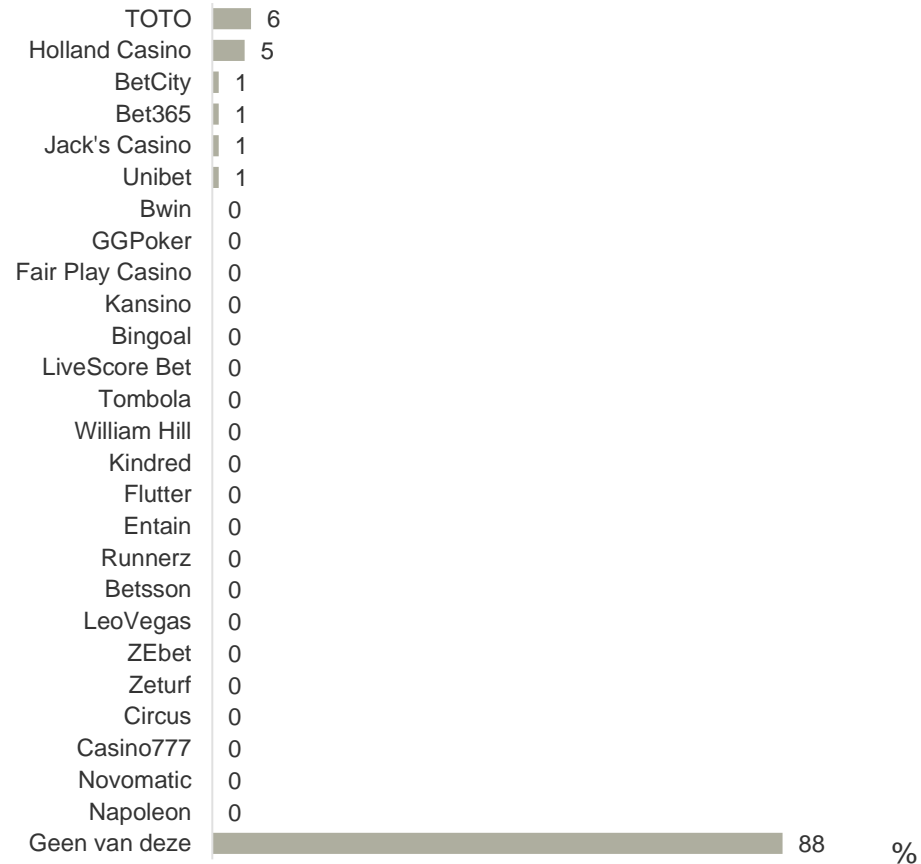
Vindt u dat sponsoring (van bijvoorbeeld sportwedstrijden/evenementen) onder reclame valt?

Vindt u dat sponsoring (van bijvoorbeeld sportwedstrijden/evenementen) onder reclame valt? Basis: n=2.534 (alle respondenten)

Van alle Nederlanders die bekend zijn met één of meerdere aanbieders van online kansspelen, heeft één op de tien in de afgelopen 6 maanden tenminste één keer deelgenomen

- Over de gehele bevolking genomen heeft 10% van de Nederlandse bevolking (18+) de afgelopen 6 maanden tenminste 1 keer online gegokt.

Leeftijd

Jongeren spelen vooral bij de TOTO. Dat gaat om de volgende participatiecijfers per groep:

TOTO

18 – 23 jaar: 12%
 24 – 33 jaar: 11%
 34 – 43 jaar: 9%

Holland Casino

18 – 23 jaar: 7%
 24 – 33 jaar: 10%
 34 – 43 jaar: 8%

Bwin

18 – 23 jaar: 2%

Unibet

18 – 23 jaar: 2%
 24 – 33 jaar: 3%

Bij welke van de onderstaande aanbieders heeft u de afgelopen 6 maanden wel eens gegokt? Basis: n=2.114

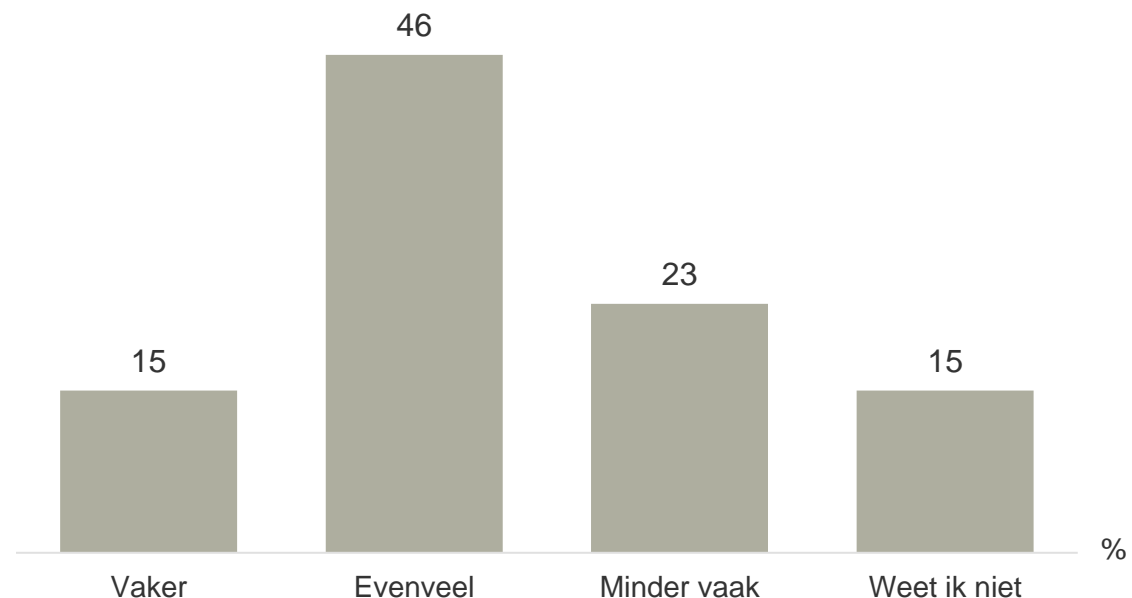
Meer dan een vijfde van alle Nederlanders die de afgelopen 6 maanden deelnam aan online kansspelen, speelt tenminste wekelijks

- Eén op de zeven deelnemers aan online kansspelen heeft sinds de opening van de online kansspelmarkt vaker gespeeld. Bijna een kwart heeft juist minder vaak gespeeld.

Hoe vaak heeft u de afgelopen 6 maanden via een online aanbieder gegokt?

Heeft u vaker, minder vaak of even vaak deelgenomen aan online gokken sinds dat legaal is in Nederland?

Hoe vaak heeft u de afgelopen 6 maanden via een online aanbieder gegokt? Basis: n=270 (online gokkers)

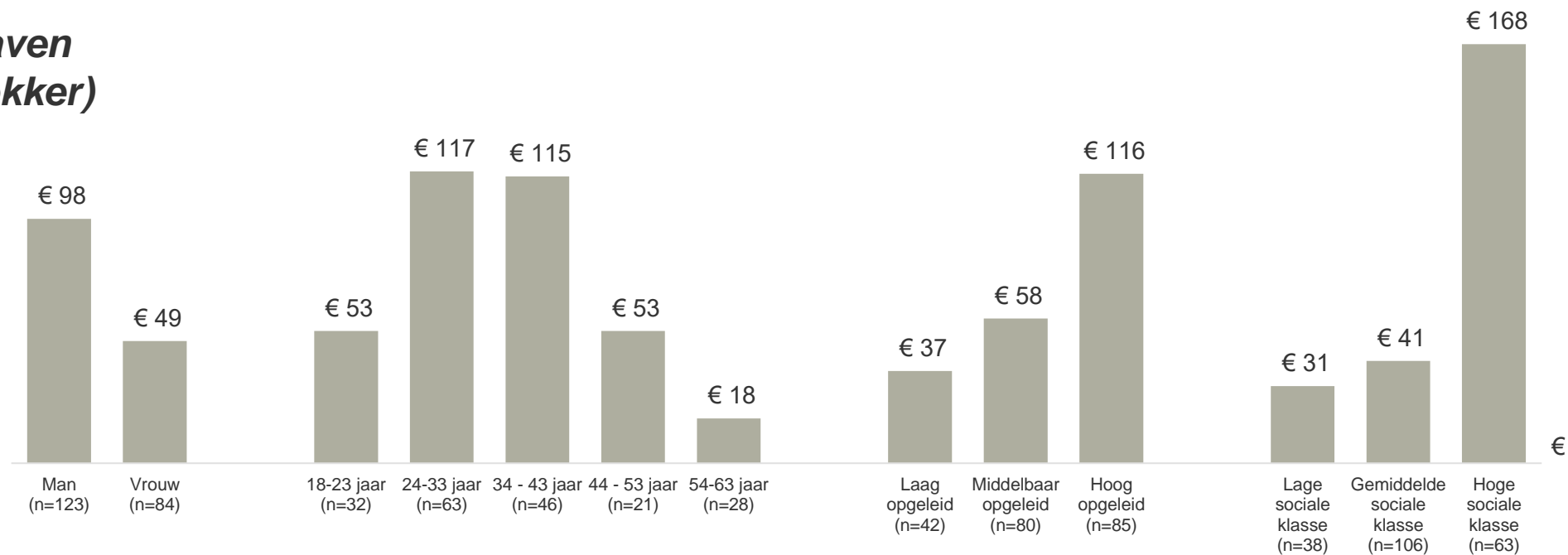
Online gokken is in Nederland legaal sinds 1 oktober 2021. Heeft u vaker, minder vaak of even vaak deelgenomen aan online gokken sinds dat legaal is in Nederland? Basis: n=270 (online gokkers)

Gemiddeld geven deelnemers aan online kansspelen 78 euro per maand uit aan online kansspelen

- Vooral relatief jonge deelnemers (tussen de 24 en 43 jaar), deelnemers afkomstig uit de hogere sociale klasse en hoogopgeleide deelnemers geven maandelijks boven gemiddeld veel geld uit aan online kansspelen.

78 euro

*gemiddelde uitgaven
per maand (per gokker)*

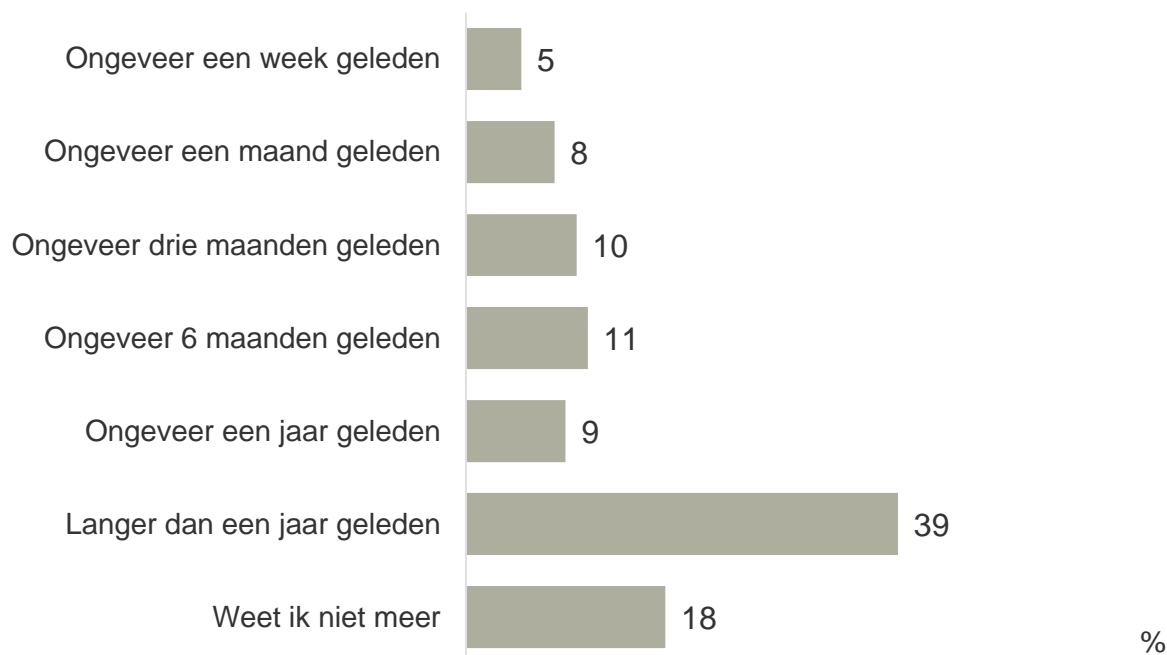

Hoeveel euro heeft u de afgelopen maand uitgegeven aan online gokken? Basis: n=204 (online gokkers, exclusief weet niet)

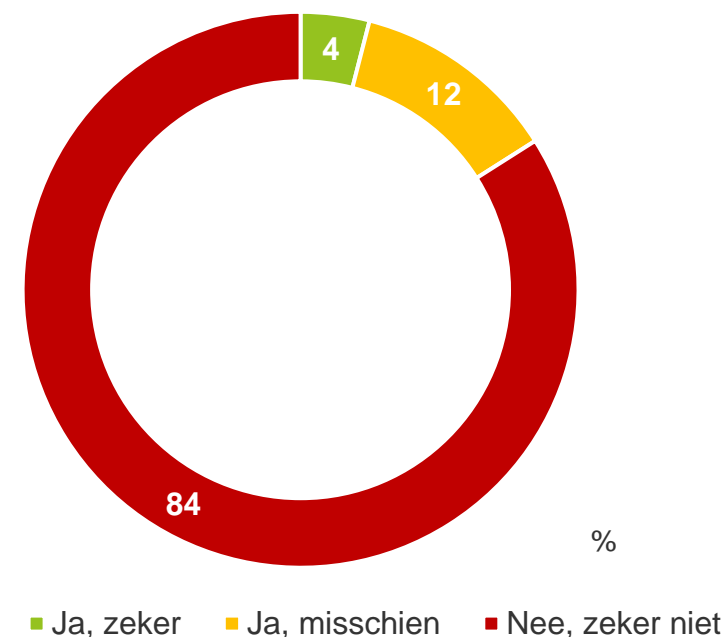
Een derde van de huidige deelnemers is ongeveer zes maanden geleden (begin 2022) gestart met het deelnemen aan online kansspelen

- Meer dan vier op de tien deelnemers aan online kansspelen spelen een jaar of langer.
- Ongeveer één op de zes Nederlanders is (misschien) van plan in de toekomst deel te nemen aan online kansspelen (16%).

Kunt u aangeven wanneer u voor het eerst online gegokt heeft?

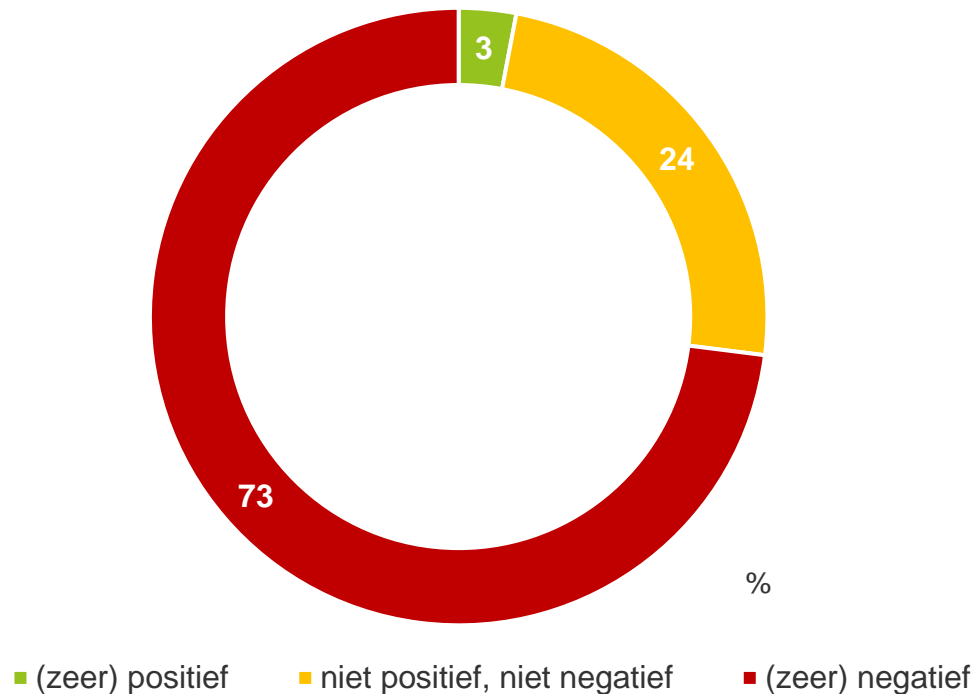
Bent u van plan in de toekomst deel te nemen aan een online kansspel?

Bent u van plan in de toekomst deel te nemen aan een online kansspel? Basis: n=2.534 (alle respondenten)
Kunt u aangeven wanneer u voor het eerst online gegokt heeft? Basis: n=271 (online gokkers)

Meer dan driekwart van de Nederlanders staat (zeer) negatief tegenover online aanbieders van gokken in Nederland

In hoeverre staat u positief of negatief tegenover online aanbieders van gokken?

Leeftijd

Nederlanders tussen de 18 en 43 jaar staan minder negatief tegenover online aanbieders van gokken dan dat oudere Nederlanders dat doen.

% (zeer) negatief

18 – 23 jaar: 65%

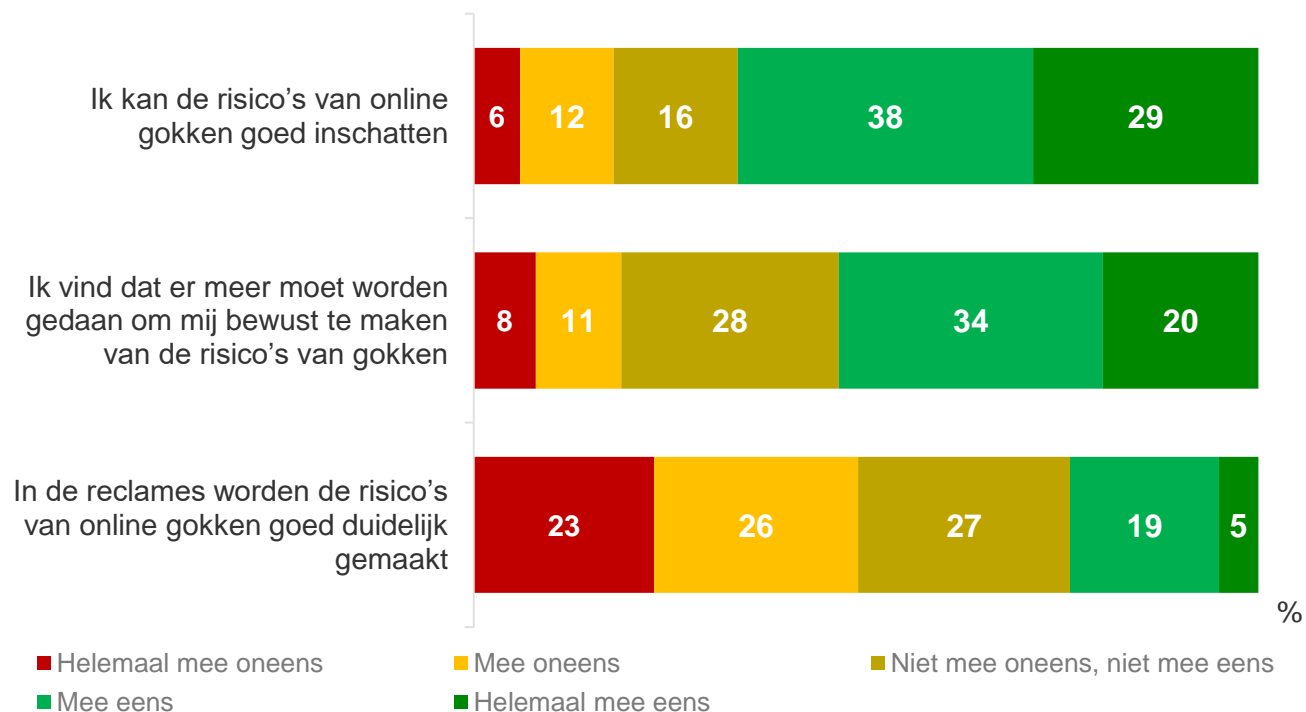
24 – 33 jaar: 59%

34 – 43 jaar: 61%

In hoeverre staat u positief of negatief tegenover online aanbieders van gokken? Basis: n=2.534 (alle respondenten)

Meer dan de helft van de huidige deelnemers aan online kansspelen vindt dat er meer moet worden gedaan om de deelnemer bewust te maken van de risico's van online gokken

- Daarbij denken de deelnemers voornamelijk aan inzicht geven in het gebruik of een verplichte cursus.

Wat zou er voor nodig zijn om meer bewust te zijn van de risico's van online gokken? (n=21)

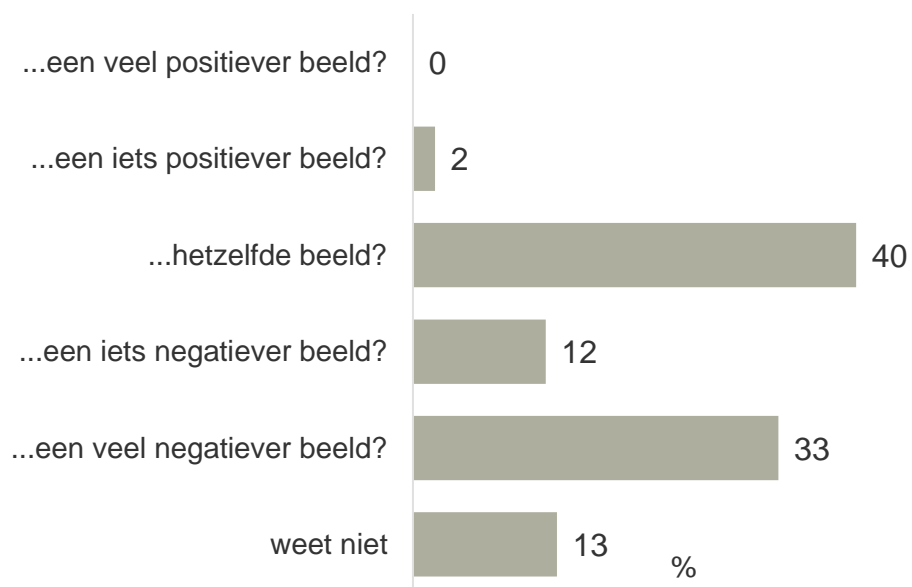
- “Duidelijk vertellen dat het is opgezet dat de aanbieder er heel veel aan verdient.”
- “De verslaafde over een ellende laten vertellen.”
- “Documentaires - verhalen van mensen die kampen met een gokverslaving maken.”
- “De kansen die je werkelijk hebt laten zien/ Laten zien wat de nadelen zijn.”
- “Verbieden.”
- “Laten zien wat de gemiddelde winst is.”
- “Limieten instellen en mensen aanspreken op problemen.”
- “Niet online mogen gokken of een mailtje krijgen wekelijks/maandelijks met je verliezen of winst. meer inzicht.”
- “Verplichte online cursus of iets dergelijks bij eerste keer aanmelden.”

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? Basis: n=271 (online gokkers)
 Wat zou er voor nodig zijn om meer bewust te zijn van de risico's van online gokken?

Meer dan vier op de tien Nederlanders hebben sinds de opening van de online kansspelmarkt een negatiever beeld van de gokbranche

- Maar voor een ongeveer even zo groot aandeel Nederlanders is het beeld van de gokbranche niet veranderd.

Sinds oktober 2021 mag er reclame worden gemaakt voor online goksites. Hoe zou u nu - op grond van de reclames van online goksites - uw beeld van de online gokbranche beschrijven? Heeft u sinds oktober 2021 van de online gokbranche...

Leeftijd

Nederlanders tussen de 18 en 43 jaar hebben een minder negatief beeld van de online gokbranche dan dat oudere Nederlanders dat hebben.

% (veel) negatiever beeld

18 – 23 jaar: 40%

24 – 33 jaar: 38%

34 – 43 jaar: 38%

44 – 53 jaar: 45%

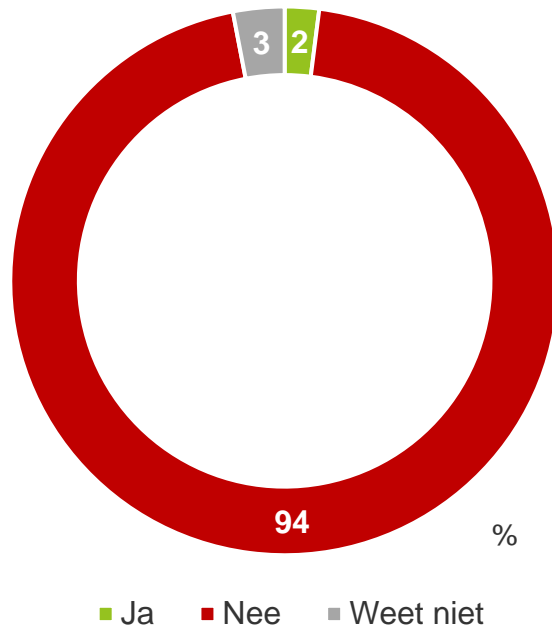
Sinds oktober 2021 mag er reclame worden gemaakt voor online goksites. Hoe zou u nu - op grond van de reclames van online goksites - uw beeld van de online gokbranche beschrijven? Heeft u sinds oktober 2021 van de online gokbranche... Basis: n=2.534 (alle respondenten)

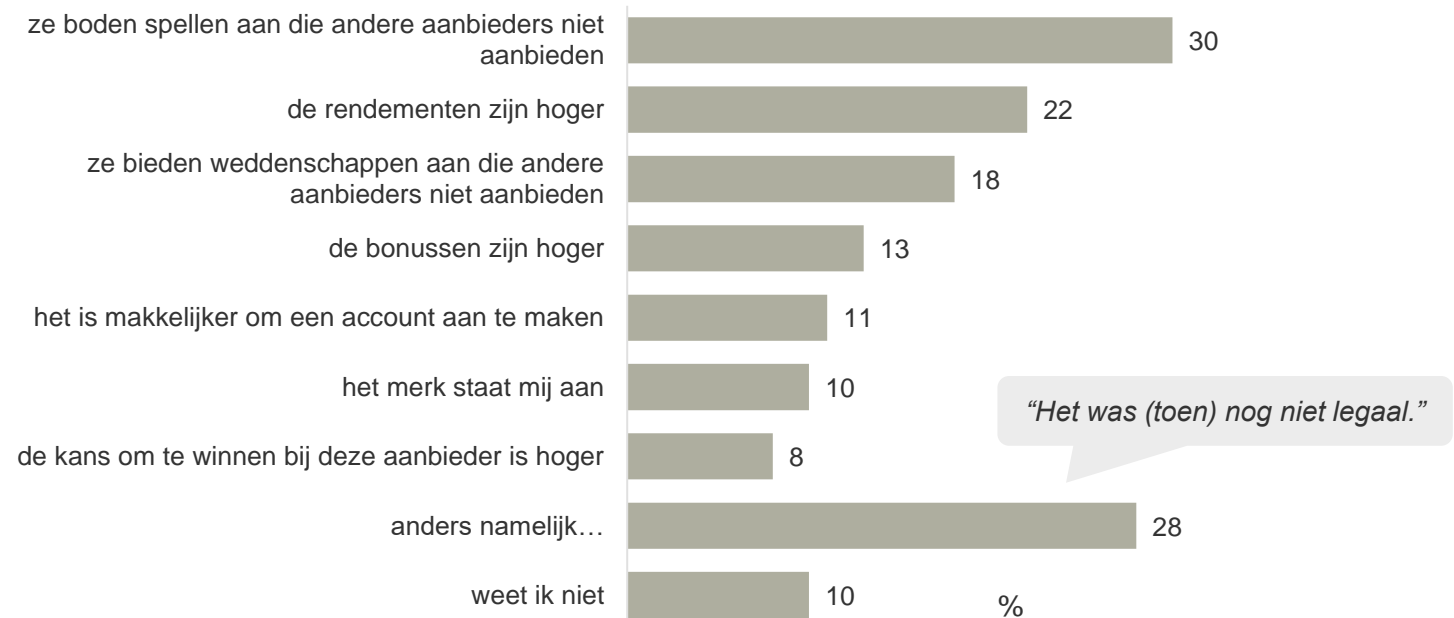
Ongeveer 2% van de Nederlanders heeft wel eens bij een illegale aanbieder van online gokken gegokt

- De belangrijkste redenen voor deelname bij een illegale aanbieder waren dat zij spellen of weddenschappen aanbieden die legale aanbieders niet hebben en dat de rendementen hoger zijn.

Heeft u wel eens bij een illegale aanbieder van online gokken gegokt?

Kunt u aangeven waarom u wel eens via een illegale aanbieder hebt gegokt?

Heeft u wel eens bij een illegale aanbieder van online gokken gegokt? Basis: n=2.534 (alle respondenten)

Kunt u aangeven waarom u wel eens via een illegale aanbieder hebt gegokt? Basis: n=61 (wel eens illegaal online gegokt)

Drie op de tien deelnemers aan online kansspelen weten niet of een goksite legaal is, anderen herkennen vooral wettelijke vermeldingen over vergunningen of keurmerken, hebben reclame gezien van de aanbieder of raadpleegden de website van de Kansspelautoriteit

U geeft aan dat u wel eens gokt, maar dat u niet bij illegale online gokaanbieders gokt. Kunt u aangeven waarom u niet bij illegale aanbieders hebt gegokt?

“Waarom zou ik? Online gokken is leuk om af en toe met kleine bedragen te doen. Ik zit niet te wachten op illegale handelingen.”

“Dan weet je ook zeker dat de alles achter de schermen goed geregeld is.”

“Ik houd niet van illegale activiteiten.”

“Kans op dat je winst nooit wordt uitgekeerd.”

“Ik zou dat niet durven - ben bang dat ik mijn inleg of winst direct kwijt ben.”

“Ik gok alleen met betrouwbare websites - bij illegale heb je totaal geen rechten als er iets fout gaat.”

“Er zijn niet voor niets gokwetten dus je moet dan geen illegale online gokaanbieders steunen door bij ze te gaan gokken.”

Hoe weet u dat een online goksite legaal is?

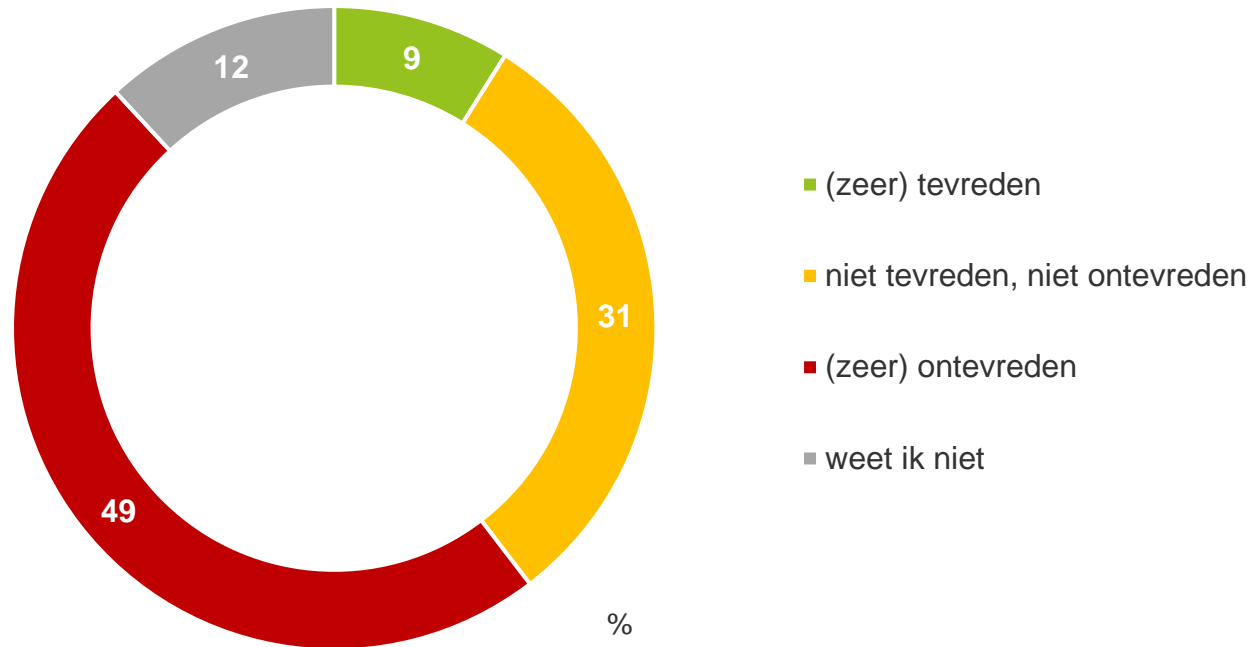

Hoe weet u dat een online goksite legaal is? Basis: n=269 (online gokkers)

U geeft aan dat u wel eens gokt, maar dat u niet bij illegale online gokaanbieders gokt. Kunt u aangeven waarom u niet bij illegale aanbieders hebt gegokt? Basis: n=116 (deze vaag is open gesteld)

Ongeveer de helft van de Nederlanders is over het algemeen genomen (zeer) ontevreden over de legalisering van online aanbieders van gokken

Bent u over het algemeen genomen tevreden, ontevreden of maakt het u niet uit, dat online aanbieders van gokken zijn gelegaliseerd?

Leeftijd

Nederlanders tussen de 18 en 43 jaar zijn over het algemeen vaker tevreden over de legalisering van online aanbieders van gokken.

% (zeer) tevreden

18 – 23 jaar: 15%

24 – 33 jaar: 14%

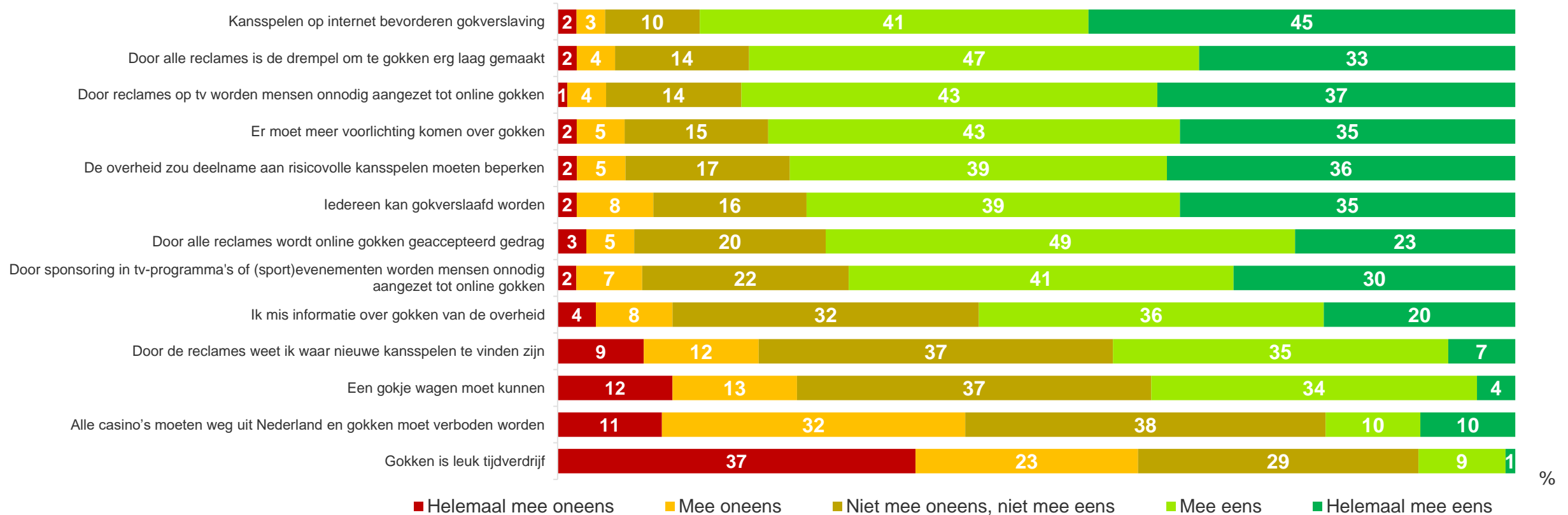
34 – 43 jaar: 12%

44 – 53 jaar: 8%

Bent u over het algemeen genomen tevreden, ontevreden of maakt het u niet uit, dat online aanbieders van gokken zijn gelegaliseerd? Basis: n=2.534 (alle respondenten)

Een grote meerderheid van de bevolking vindt dat online kansspelen de kans op gokverslaving bevorderen, dat door reclames de drempel om te gokken erg laag wordt gemaakt en dat reclames mensen onnodig aanzetten tot online gokken

- Een grote aandeel wil daarom meer voorlichting over gokken en zou de overheid deelname aan risicovolle kansspelen moeten beperken. Jongeren vinden dat in meerderheid ook, al zij het in iets minder uitgesproken aandelen.

%

■ Helemaal mee oneens ■ Mee oneens ■ Niet mee oneens, niet mee eens ■ Mee eens ■ Helemaal mee eens

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? Basis: n=2.534 (alle respondenten)

Meer dan twee derde van de Nederlanders die vindt dat de overheid iets zou moeten doen, vindt dat de overheid risicovolle reclames moet verbieden of tenminste verminderen of een bewustwordingscampagne zou moeten starten

Wat zou de overheid moeten doen om de deelname aan risicovolle kansspelen te beperken?

Wat zou de overheid moeten doen om de deelname aan risicovolle kansspelen te beperken? Basis: n=1.915 (respondenten die vinden dat de overheid deelname aan risicovolle kansspelen zou moeten beperken)

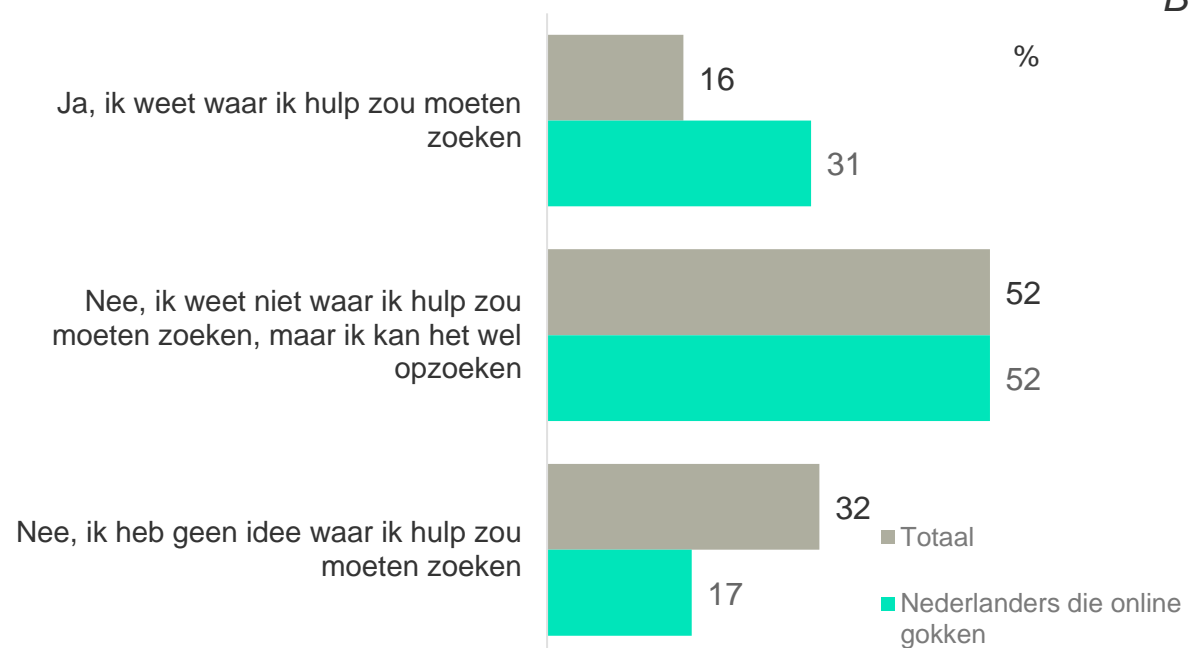
2

Hulp bij verslaving

Een derde van de Nederlanders zou niet weten waar hij of zij hulp zou moeten zoeken

- Ongeveer één op de tien Nederlanders die wel eens online heeft gegokt kent het Loket Kansspel en/ of Cruks.

In hoeverre weet u waar u terecht kunt voor hulp als u problemen zou hebben met online gokken?

Bekend met Loket Kansspel?

■ Ja ■ Nee

Bekend met Cruks?

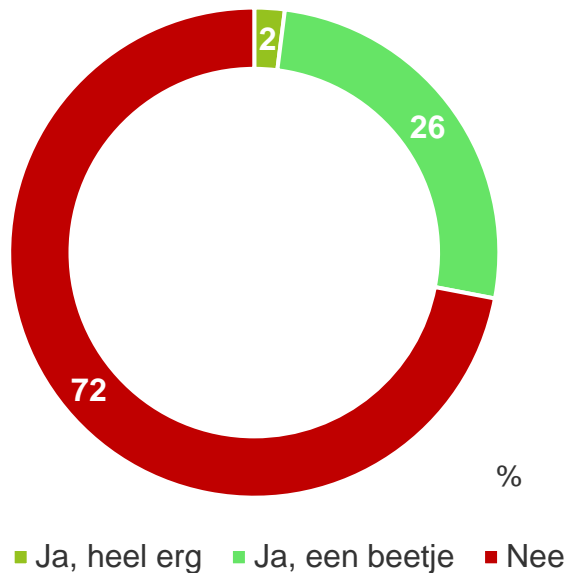
■ Ja ■ Nee

In hoeverre weet u waar u terecht kunt voor hulp als u problemen zou hebben met online gokken? Basis: n=2.534 (alle respondenten)

Meer dan een kwart van de Nederlanders vindt zichzelf gevoelig voor verslavingen, een op de twintig ziet/zag zichzelf als een probleemspeler

- De gevoeligheid voor verslavingen geldt voornamelijk voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar (33%). Zij beschouwen zichzelf ook vaker als een (potentieel) probleemspeler (13%).

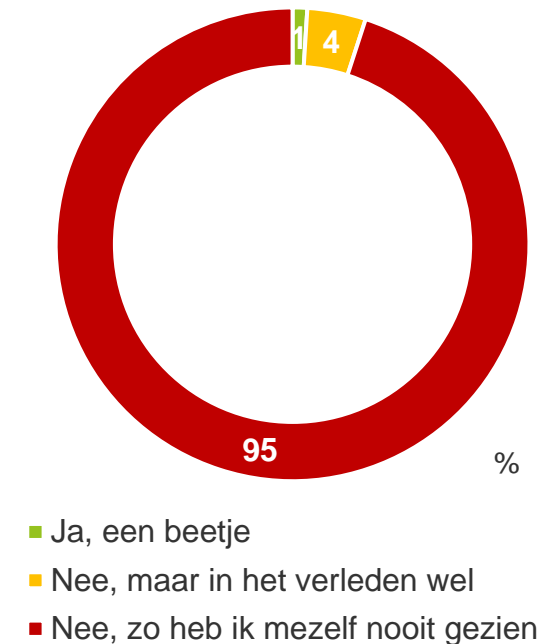
Vindt u uzelf gevoelig voor verslavingen?

Als u zich zou moeten indelen in één van de volgende groepen, welke zou dat dan zijn?

Ziet u zichzelf als een probleemspeler?

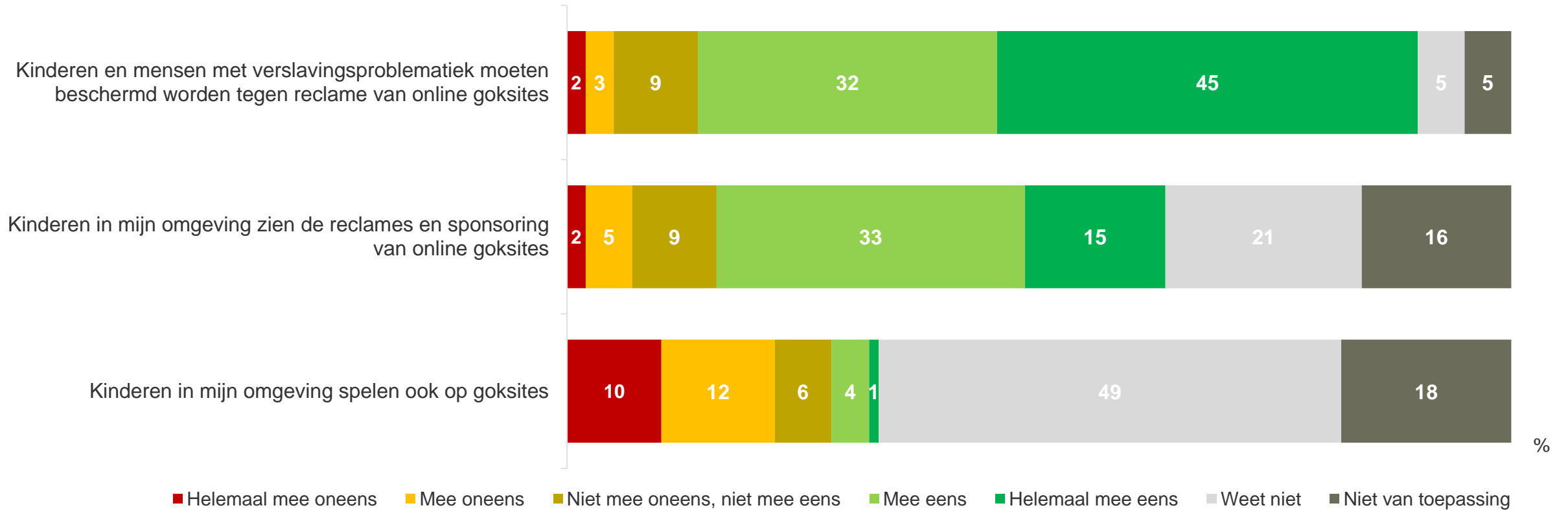
Vindt u uzelf gevoelig voor verslavingen? Basis: n=2.534 (alle respondenten). Als u zich zou moeten indelen in één van de volgende groepen, welke zou dat dan zijn? Basis: n=1.453 (respondenten die afgelopen 12 maanden hebben deelgenomen aan kansspelen)

Ziet u zichzelf als een probleemspeler? Basis: n=1.453 (respondenten die afgelopen 12 maanden hebben deelgenomen aan kansspelen)

Meer dan driekwart van de Nederlanders vindt dat kinderen en mensen met verslavingsproblematiek beschermd moeten worden tegen reclames van online kansspelen

- Bijna de helft van de Nederlanders geeft aan dat kinderen in hun omgeving ook reclames en sponsoring zien van online goksites.

%

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? Basis: n=2.534 (alle respondenten)

3 Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording

Doelgroep

Nederlanders (18+) representatief op de kenmerken geslacht, leeftijd, opleiding en regio.

Steekproefbronnen

Uit het NIPObase Consumenten panel.

Online vragenlijst

Het ministerie van J&V heeft vraagpunten aangeleverd. Kantar Public heeft vervolgens de vragenlijst opgesteld.

Veldwerkperiode

Het veldwerk is uitgevoerd van vrijdag 3 juni t/m donderdag 16 juni 2022. Het invullen van de vragenlijsten duurde gemiddeld 12 minuten.

Respons

In totaal hebben 2.534 respondenten (respons van 42%) de vragenlijst volledig ingevuld.

Incentive

Als dank voor hun deelname ontvangen onze panelleden een incentive in de vorm van NIPOpunten.

Representativiteit van de resultaten

Na afronding van het veldwerk is de steekproefsamestelling vergeleken met normcijfers. Voor afwijkingen is gecorrigeerd door middel van herweging. De steekproef is herwogen op geslacht, leeftijd, opleiding en regio. Na weging kunnen de resultaten als representatief op deze kenmerken worden beschouwd.

Afrondingsverschillen

In sommige gevallen tellen percentages niet op tot het totaal. Dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.